Dnr HSF 2023/07-5

Höglandets samordningsförbund

Behovsanalys och planering av insatser

Instruktion till mallen finns på Finsam. http://www.finsam.se/start

Del 1. Kartläggning och underlag

1.1 Allmän beskrivning av olika grupper

Befolkningen på Höglandet i arbetsför ålder (20-64 år) är, enligt SCB, 59 935 personer. Det är något fler män (52%) än kvinnor (48%). Utifrån ålder är fördelningen relativt jämn med något färre personer i spannet 20-29 år vilket kan bero på att unga vuxna flyttar till annan ort för eftergymnasiala studier.

	Kvinnor	**Män**	**Totalt**
Aneby	1 722	1 853	3 575
Eksjö	4 437	4 793	9 230
Nässjö	8 150	8 854	17 004
Sävsjö	2 861	3 137	5 998
Tranås	4 684	5 111	9 795
Vetlanda	6 785	7 548	14 333
Totalt	**28 639**	**31 296**	**59 935**

Ålder	**Kvinnor**	**Män**	**Totalt**
20-29	5 308	6 533	11 841
30-39	6 789	7 373	14 162
40-49	6 120	6 436	12 556
50-59	7 168	7 553	14 721
60-64	3 254	3 401	6 655
Totalt	**28 639**	**31 296**	**59 935**

Befolkningen på Höglandet utgör knappt 30% av den totala befolkningen i arbetsför ålder i Jönköpings län och cirka 1% i riket.

20-64 år	Jönköping		Riket	
	Kvinnor	**Män**	**Kvinnor**	**Män**
2021	96 721	104 310	2 880 751	3 017 920
2022	97 094	104 999	2 897 679	3 039 455

Av den arbetsföra befolkningen på Höglandet har vissa grupper offentlig försörjning i någon form. Utifrån statistik sammanställd av statisticon såg fördelningen ut enligt nedan uppdelat per kommun och kön 2021. Ca. 4% av kvinnorna och 2% av männen i arbetsför ålder har sjukpenning, 5,5% av kvinnorna och 4% av männen har sjuk- eller aktivitetsersättning och runt 2% har ekonomiskt bistånd. 4,8% av kvinnorna och 4% av männen är i någon form av arbetsmarknadsåtgärd. Arbetsmarknadsåtgärder avser kvarstående sökande i arbetsmarknadspolitiska program enligt statistik från Arbetsförmedlingen. Särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga ingår inte i statistiken.

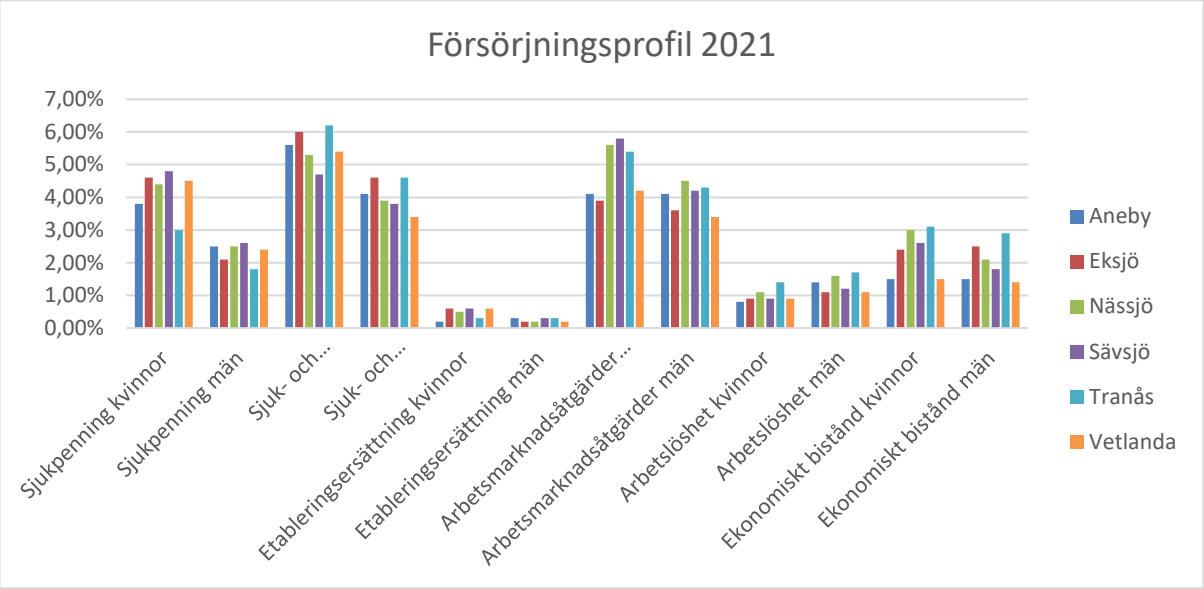

Jämfört med riket är andelen personer i Jönköpings län som har sjuk- och rehabiliteringspenning eller sjuk- och aktivitetsersättning något högre för både män och kvinnor. Generellt har större andel kvinnor än män sjuk- och rehabiliteringspenning enligt statistik från Försäkringskassans statistikdatabas.

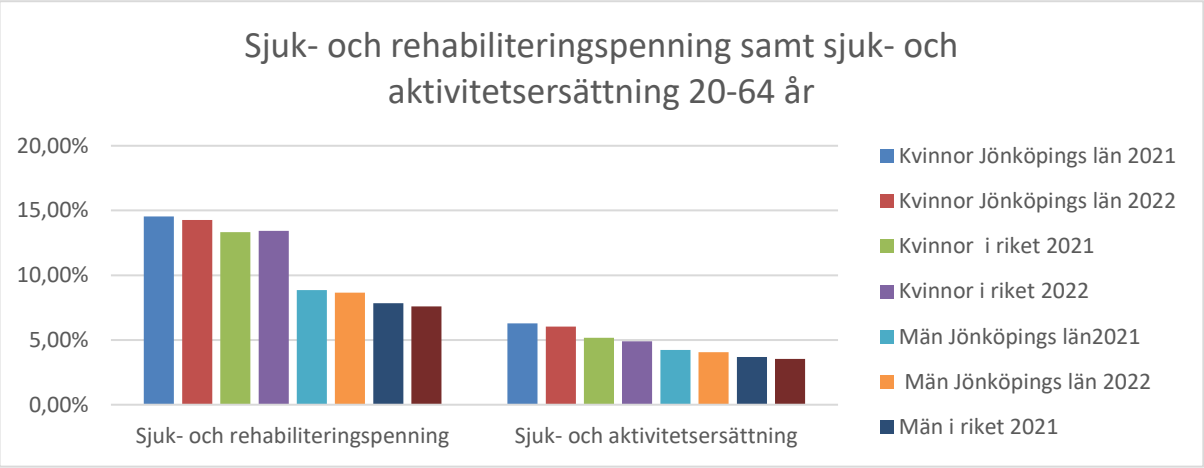

Andelen arbetslösa på Höglandet har enligt Arbetsföremdlingens statistik minskat något, både för de som är öppet arbetslösa och de som är arbetslösa i program. Fler män än kvinnor är öppet arbetslösa, men fler kvinnor än män deltar i något arbetsmarknadsprogram. Totalt var ungefär 9 % av alla män och kvinnor i åldern 20-64 år på Höglandet inskrivna hos arbetsförmedlingen i februari 2023.

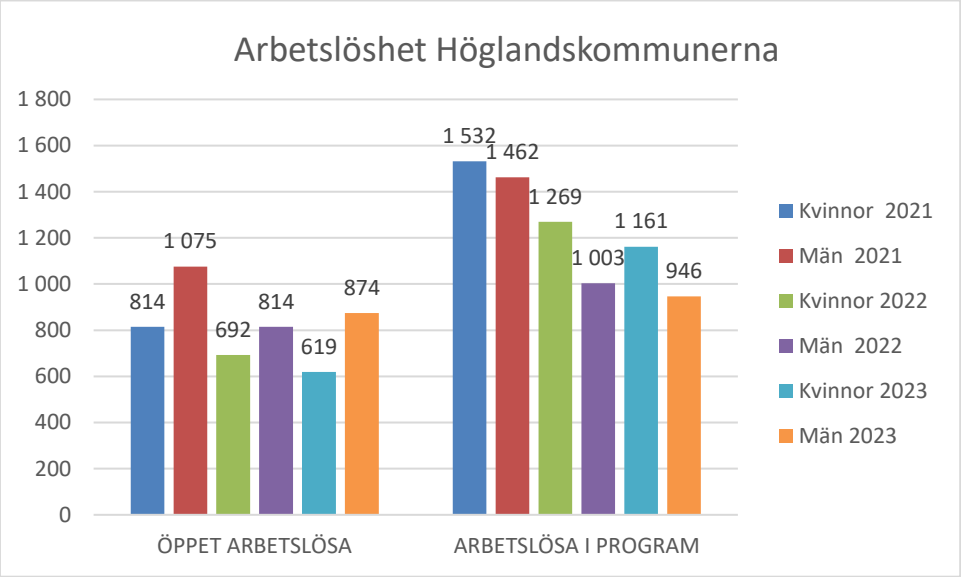

2021 uppgav 11% av vuxna mottagare av ekonomiskt bistånd i Sverige att försörjningshindret var sjukskrivning med läkarintyg men ingen sjukpenning. 17 % av mottagarna uppgav arbetshinder på grund av sociala skäl enligt Socialstyrelsen statistik om ekonomiskt bistånd. För kommunerna på Höglandet ser statistiken ut enligt nedan.

Försörjningshinder för vuxna biståndsmottagare på län och kommunnivå, 2021

Län Kommun	Arbetslös	Arbets-lös med etablerings-ersättning	Sjukskriven med läkar-intyg	Sjuk- eller aktivitets-ersättning	Pension eller äldre-försörjnings-stöd	Arbets-hinder sociala skäl	Föräldra-ledig	Arbetar deltid	Arbetar heltid	Utan för-sörjnings-hinder	Uppgift saknas	Totalt
Riket	**102 751**	**8 202**	**25 815**	**6 177**	**4 718**	**34 645**	**4 675**	**5 754**	**4 709**	**6 704**	**1 539**	**207 174**
Jönköpings län	**3 731**	**392**	**999**	**272**	**204**	**771**	**198**	**220**	**185**	**103**	**132**	**7 207**
Aneby	100	X	29	X	10	4	7	8	6	5	4	180
Nässjö	629	36	89	32	27	145	42	41	27	0	45	1 113
Sävsjö	205	11	35	4	6	16	10	7	4	4	7	309
Vetlanda	351	28	53	11	12	40	14	X	X	0	5	523
Eksjö	312	30	61	18	9	65	25	11	7	27	8	573
Tranås	445	16	45	26	21	94	35	27	17	5	12	743
Totalt	**2 042**	**121**	**312**	**91**	**85**	**364**	**133**	**94**	**61**	**41**	**81**	**3 441**

För långvariga biståndsmottagare, de som enligt statistiken ingått i ett eller flera biståndshushåll i minst tio månader under året, ser fördelningen utifrån kön, ålder och inrikes- respektive utrikesfödda på riksnivå ut enligt diagrammet nedan.

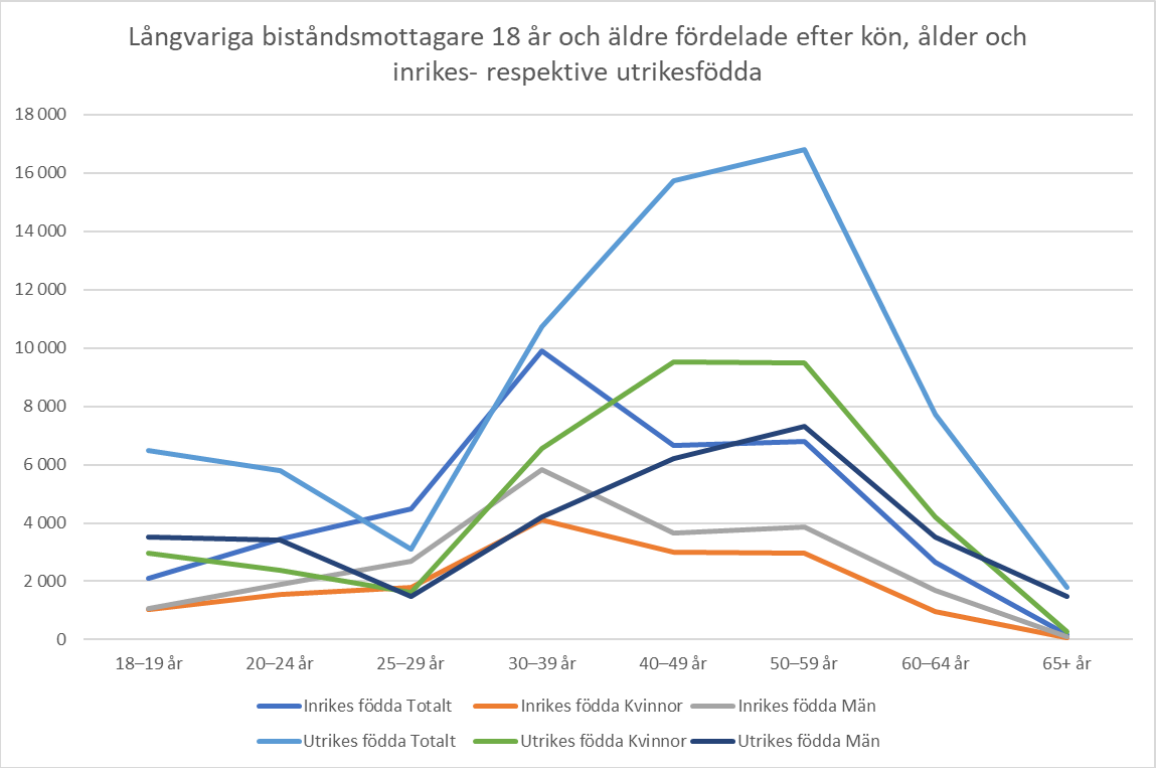

MUCF tillhandahåller statistik gällande unga som varken arbetar eller studerar, UVAS. Andelen som varken arbetar eller studerar var betydligt större bland utrikes födda i åldern 16-24 år än bland inrikes födda. År 2020 var andelen 10,1 respektive 5,2 procent.

Andelen som varken arbetar eller studerar har dock minskat något bland utrikesfödda över tid. År 2016 var det 15,5% bland gruppen utrikesfödda 16-24 år som varken arbetade eller studerade jämfört med 10,1 procent år 2020. Bland utrikes födda var det en större andel tjejer än killar som varken arbetade eller studerade år 2020. Andelen var 10,9 respektive 9,5 procent.

Bland inrikes födda var det år 2020 något större andel killar än tjejer som varken arbetade eller studerade, 6,0 respektive 4,3 procent.

År 2020 var andelen som varken arbetar eller studerar större bland unga vuxna i åldern 25–29 år än bland unga i åldern 16–24 år. Andelen var 11,3 respektive 6,2 procent.

I åldersgruppen 25–29 år var andelen som varken arbetade eller studerade nästan lika stor bland kvinnor och män år 2020, 11,4 respektive 11,3 procent.

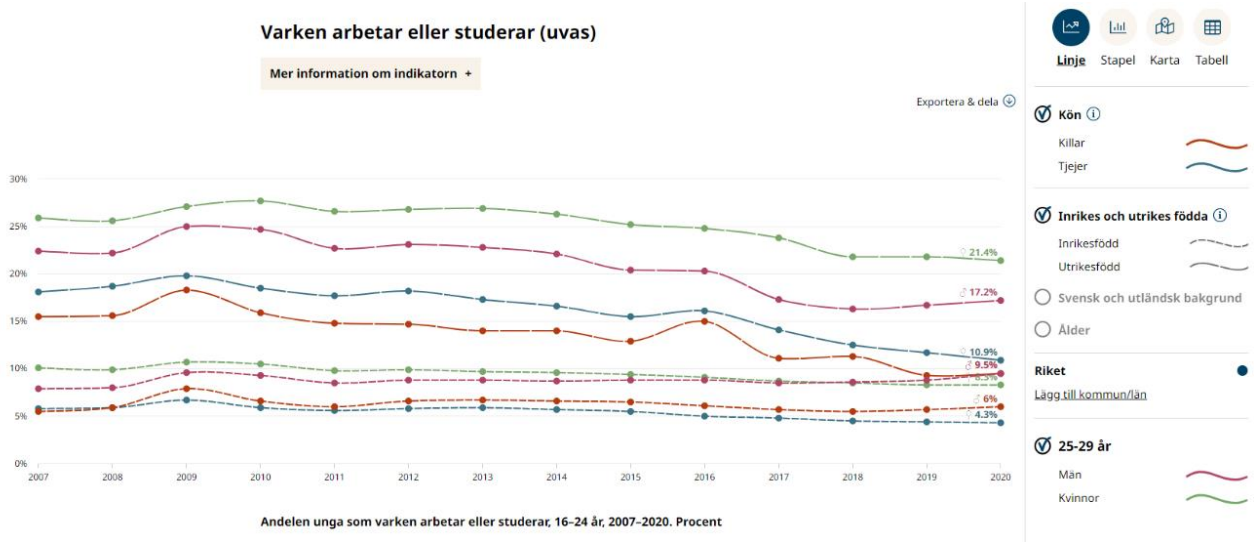

I Höglandskommunerna varierar andelen unga som varken arbetar eller studerar i alla grupper.

UVAS 2020	Killar 16-24 år		Killar 25-29 år	
	Inrikesfödda	Utrikesfödda	Inrikesfödda	Utrikesfödda
Riket	**6,0 %**	**9,5 %**	**9,5 %**	**17,2 %**
Aneby	7,3 %	10,8 %	9,1 %	31,4 %
Eksjö	6,2 %	10,4 %	10,6 %	23,0 %
Nässjö	5,6 %	10,5 %	5,6 %	14,7 %
Sävsjö	5,8 %	9,4 %	8,8 %	15,2 %
Tranås	5,3 %	6,7 %	14,6 %	18,1 %
Vetlanda	5,9 %	9,4 %	8,9 %	11,7 %
UVAS 2020	**Tjejer 16-24 år**		**Tjejer 25-29 år**	
	Inrikesfödda	**Utrikesfödda**	**Inrikesfödda**	**Utrikesfödda**
Riket	**4,3 %**	**10,9 %**	**8,3 %**	**21,4 %**
Aneby	4,0 %	17,8 %	8,3 %	17,8 %
Eksjö	2,8 %	14,6 %	11,4 %	23,7 %
Nässjö	4,9 %	12,9 %	8,3 %	22,0 %
Sävsjö	5,0 %	13,1 %	11,0 %	23,8 %
Tranås	5,7 %	16,9 %	15,1 %	29,1 %
Vetlanda	4,9 %	14,5 %	8,8 %	23,9 %

Under perioden 2014-2022 har totalt 12 782 personer invandrat till kommunerna på Höglandet.

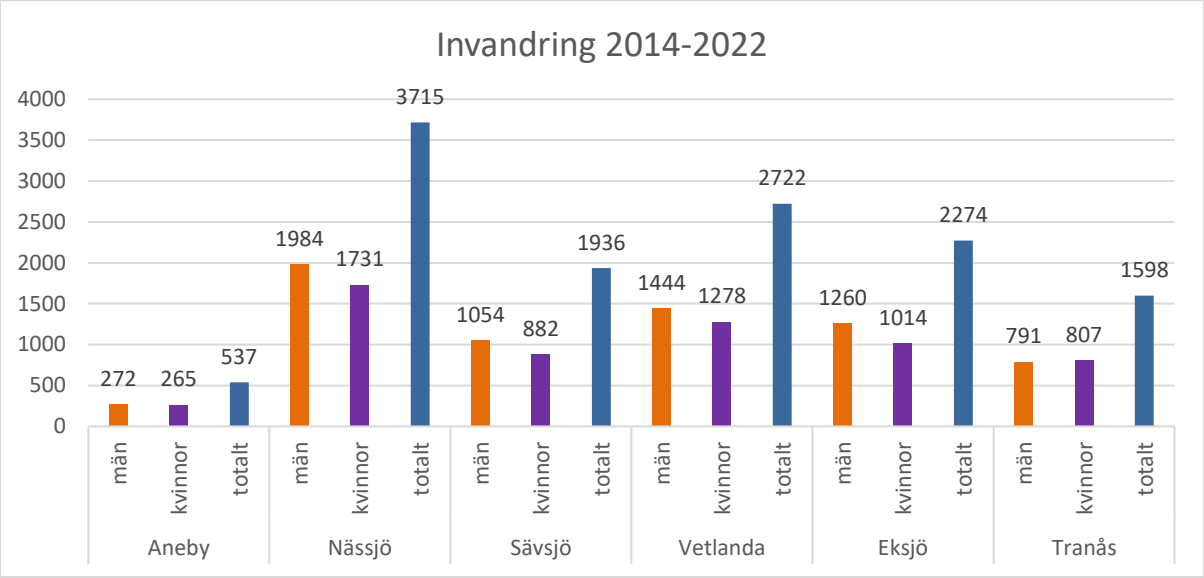

En nyanländ person enligt Migrationsverket är någon som är mottagen i en kommun och har beviljats uppehållstillstånd för bosättning. En person är nyanländ under tiden som han eller hon omfattas av lagen om etableringsinsatser, det vill säga två till tre år.

Statistik är hämtad från statistiska centralbyråns befolkningsstatistik, från Statisticons sammanställning av den offentliga försörjningens omfattning, från Försäkringskassans statistikdatabas, från Socialstyrelsen, från MUCFs statistik Ung idag samt från Arbetsförmedlingens månadsstatistik. Urval har gjorts enligt nedan.

Statisticon, nedladdning av kommunrapport gällande 2014-2021.

Statistiska centralbyrån. Folkmängden den 1 november efter region, ålder, kön och år uppdelat på 5-årsklasser för åren 2021 och 2022 i Jönköpings län samt i riket. 5-årsklasserna har sedan summerats per år och kön för att få hela befolkningen i Jönköpings län samt i riket. Antalet personer har sedan räknats om till procent för att få jämförbara siffror.

Försäkringskassans statistikdatabas. Urval i kategori sjuk med statistik för antal personer som fått sjuk- och rehabiliteringspenning samt sjuk- och aktivitetsersättning efter kön i februari månad under åren 2021 och 2022 i Jönköpings län samt i riket.

I Socialstyrelsens statistik har tabellerna i bilagorna använts.

Arbetsförmedlingens månadsstatistik. Urval på Höglandskommunerna uppdelat efter kön och ålder 20-64 år för februari 2023 med jämförelse i februari 2022 och 2021.

MUCFs statistik Ung idag för unga som varken arbetar eller studerar är genererad per kommun och sammanställd i tabell med statistik för riket som referens.

1.2 Allmän beskrivning av strukturområden

Exempelvis samverkansytor, kännedom om varandras verksamhet, brukarmedverkan

Höglandets samordningsförbund finansierar Uppdrag Samverkan och funktionen Samverkanskoordinator för att bibehålla samt utveckla effektiv samverkan i respektive kommunområde. Verksamheten organiseras i en styr- och arbetsgrupp med representanter från alla parter. Utifrån specifika utvecklingsområden upprättas en handlingsplan för respektive kommunområde varje år.

Målen för Uppdrag Samverkan är

- att samarbetet mellan myndigheterna/vården inom de sex kommunområdena ska utökas efter behov och förutsättningar så det kommer medborgarna med rehabiliteringsbehov till godo.
- att rehabiliteringen, där fler aktörer är inblandade, skall bli så effektiv som möjligt efter de resurser som samhället har att erbjuda.
- att underlätta för kommunområdena att skapa samverkanssystem på olika nivåer och efter behov som fungerar oberoende av regel-, organisations- eller personalförändringar
- att personalen på alla nivåer inom myndigheterna skall ha god kännedom om hur samverkan fungerar och vilka system som samverkan bygger på.

Verksamheten har hög måluppfyllelse med fungerande och effektiva samverkanssystem på olika nivåer och personal med god kännedom om hur samverkan fungerar och om vilka system som samverkan bygger på.

6 februari 2023 höll Försäkringskassan en uppföljningsdialog med samordningsförbunden utifrån statistik från SUS. Uppföljningsdialogen kommer sammanfattas i en rapport som alla förbund kan ta del av, men förbundscheferna har fått en inofficiell återkoppling genom nätverket Kust-till-kust som representerades av Joakim Ivarsson, förbundschef i samordningsförbundet i Kalmar län.

De individinriktade insatser och antalet deltagare har enligt statistiken fortsatt att minska de tre senaste åren.

Orsaker och förklaringar kan dels bero på pandemin som har tvingat verksamheterna till nya arbetssätt. En annan förklaring är Arbetsförmedlingens reformering och att antalet deltagare till samordningsförbundens insatser minskar till förmån för insatser inom ”Rusta och matcha”. Flera förbund har övergått från projekt till långsiktiga insatser i parternas egen regi. Deltagran upplevs ha större behov av stöd utifrån mer komplexa förutsättningar vilket blir mer resurskrävande. Parterna samverkar också på andra sätt än genom traditionella deltagarinsatser.

Antalet strukturövergripande insatser och antal deltagare ökar vilket kan bero på nya sätt för parterna att samverka genom samordningsförbunden. Att det har skett en kompetensutveckling och kunskapsökning gällande finansiell samordning och att uppdragen därmed blir mer specifika. Det har, tack vare pandemin, blivit lättare att genomföra digitala föreläsningar och därmed nå ut till fler. Parterna önskar en ökad samverkan inom ordinarie verksamhet.

Flera samordningsförbund signalerar att det förstärkta samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Föräkringskassan kommer påverka framtida resultat då fler deltagare får sina behov av samordnade insatser tillgodosedda inom parternas ordinarie verksamhet. De traditionellt individinriktade insatserna som finansierats av samordningsförbunden kommer minska och större fokus kommer läggas på stegförflyttningar.

1.3 Omvärldsbevakning, systemnivå och framtidsspaning

I dagsläge:

Statens offentliga utredning [På egna ben (SOU 2023:7)] är ett slutbetänkande av delegationen för unga och nyanlända till arbete (Dua) som under åtta års tid haft regeringens uppdrag att främja samverkan mellan kommunerna och Arbetsförmedlingen, bland annat genom utveckling av nya samverkansformer. Syftet har varit att bidra till minskad ungdomsarbetslöshet och effektivisering av nyanländas etablering i arbetslivet. Betänkandet belyser behovet av samverkan, uppföljning och kommunikation/informationsutbyte för att ge rätt stöd åt unga som varken arbetar eller studerar. Samverkan i gränssnittet mellan den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och den kommunala vuxenutbildningen behöver också öka och utvecklas.

”Vissa grupper av arbetssökande har större eller mer komplexa behov av stöd för att närma sig och etablera sig på arbetsmarknaden. Dessa grupper har också ett större behov av god samordning och samverkan mellan stat och kommun än andra arbetssökande. Det gäller i första hand unga som saknar en slutförd gymnasieutbildning, nyanlända, långtidsarbetslösa och personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

En växande grupp som löper risk att fastna i arbetslöshet är unga med psykisk ohälsa, både diagnostiserad och icke diagnostiserad, varav många dessutom kan vara nyanlända. Det finns forskning som visar att såväl långvarigt utanförskap som långtidsarbetslöshet också bidrar till både ekonomisk utsatthet och ohälsa. Forskning visar också att tidig identifiering av individens behov och, vid behov, tidiga, samordnade insatser med tydligt jobbfokus ger goda resultat.

Samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna gagnar inte bara arbetssökande individer utan också arbetsgivare som behöver rekrytera. Genom att

effektivt kombinera de arbetsmarknadspolitiska insatser som staten förfogar över med reguljär utbildning, genom att lokalt samordna kontakterna med arbetsgivare och genom att Arbetsförmedlingen lokalt kan dra nytta av kommunernas nätverk med arbetsgivare kan kompetensbehov tillgodoses mer effektivt." (s. 37)

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering har i sina systematiska översikter utvärderat det vetenskapliga underlaget om arbetsmarknadsinsatser kan bidra till att personer som befinner sig långt från arbetsmarknaden kan komma i arbete. Resultatet redovisas i två rapporter som publicerades hösten 2022.

Av rapporten om personer med varaktigt försörjningsstöd framgår att viss utbildning, med anknytning till en arbetsplats eller omfattande utbildning, troligtvis har önskad effekt liksom praktik i reguljär verksamhet (alltså ej konstruerade arbetsuppgifter). För till exempel lönebidrag är effekterna inte synliga på samma sätt. I SBU:s utvärdering ingår inte personer med funktionsnedsättning, den grupp som i Sverige oftast får del av just denna typ av arbetsmarknadsinsats. Enligt klienterna själva kan insatser som individen uppfattar som önskvärda ha större möjlighet att leda till positiva förändringar.

I den andra rapporten har SBU undersökt effekter av arbetsmarknadsinsatser för personer långvarigt sjukskrivna på grund av depression, ångest eller stressreaktion. Evidens finns möjligen för att kognitiv beteendeterapi (KBT) liksom teambaserat stöd med involverad arbetsplats på kort sikt underlättar återgång till arbete. Patienterna upplevde att de insatser de fått kunde bidra till att skapa nya rutiner, verktyg och riktning för att kunna återgå i arbete, men även upplevas alltför omfattande. Inga studier om effekter på återgång i arbete av insatser i form av utbildning, praktik eller lönebidrag till arbetsgivare har identifierats för personer som är långvarigt sjukskrivna för depression, ångest eller reaktioner på svår stress.

I Socialstyrelsens utredningar av vissa skador och dödsfall 2018-2021 uppmärksammas flera brister i ärendehantering inom offentlig verksamhet, exempelvis att inte fråga om våldsutsatthet men även bristande samverkan för att förebygga upprepat våld. Några av de saker som utredningen lyfter fram som exempel på vad verksamheter skulle kunna göra i det arbetet för att upptäcka och förebygga våld är att stärka implementeringen av befintlig reglering och stödmaterial samt utveckla metoder och arbetssätt. Samverkan runt enskilda personer behöver stärkas för att de berörda personerna ska få det stöd, och i vissa fall, det skydd de behöver. Det krävs en helhetssyn och i många fall samordnad planering, genomförande och uppföljning.

Under hösten 2022 gick samhället in i en konjunkturnedgång. I vanliga fall betyder sämre tider att inflationen avtar och att räntorna sjunker. Den här gången stiger däremot priserna kraftigt, vilket tvärtom tvingar fram stora räntehöjningar. Inflationen beror delvis på höjda energipriser till följd av Ukrainakriget samt produktionsstörningar i Kinas ekonomi som en konsekvens av pandemin. Inflationen drivs också fram av en stigande efterfrågan

som ger högre priser vilket i sin tur leder till att centralbankerna stramar åt kraftigt med högre räntor. OECD räknar med en krympande ekonomi och en minskning av Sveriges BNP med 0,6 procent 2023. Den snabba inflationen och de stigande räntorna gör att svenska hushåll har lägre disponibel inkomst än tidigare vilket i sin tur gör att den inhemska efterfrågan krymper. Svenska hushåll har en skuldsättning på 200 procent av deras disponibla inkomst på grund av en lång period med låga räntor. Det finns en risk för ökad arbetslöshet när arbetstillfällen försvinner vilket i sin tur kan leda till större behov av offentlig försörjning. Dyster prognos för svensk ekonomi, ”Sverige drabbas hårdare av ekonomisk kris” (Tidningen Näringslivet)

Under kommande 1-2 år:

Under 2023 och 2024 pågår två utredningar som kan komma att påverka samordningsförbundets målgrupp. Uppdraget att utreda aktivitetsplikt – deltagande i heltidsaktiviteter för rätt till försörjningsstöd ska vara slutfört senast 1 december 2023. Socialdepartementets kommittédirektiv för att öka drivkrafter och möjligheter till arbete i försörjningsstödet och bryta långvarigt biståndsmottagande som ska redovisas senast 1 december 2024. Syftet är att identifiera åtgärder som bidrar till att personer snabbare når arbetsmarknaden, underlättar integrationen för utrikes födda kvinnor och män samt bryter segregationen och långvarigt biståndsmottagande.

2024 förväntas en proposition till ny Socialtjänstlag presenteras som ger kommunerna lagstöd att jobba ännu mer förebyggande, kunskapsbaserat, jämställt och tillgängligt med brukaren i fokus. Den nya Socialtjänstlagen bygger på utredningen Framtidens socialtjänst (SOU 2020:47) som föreslår förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst, övergripande planering och planering av insatser, kunskapsbaserad socialtjänst och möjligheten att tillhandahålla insatser utan föregående behovsprövning.

Del 2. Behovsanalys

2.1 Vilka gruppers behov kan tillgodoses via insatser i ordinarie verksamhet?

Följande grupper har identifierats och på gruppnivå kan ordinarie verksamhet möta behoven i stor utsträckning.

- Unga vuxna utan slutförd gymnasieutbildning - KAA, AME, UGAn (AF)
- Nyanlända – Etableringsprogrammet (AF)
- Långtidsarbetslösa – SiKT (Vetlanda), SFI, jobbspår, AME, VUX
- Personer med funktionsnedsättning – SE-Höglandet, SamSTART, SIUS och Samhall (AF), Förstärkt samarbete (AF+FK).
- Unga med psykisk ohälsa – SE-Höglandet, SIUS och Samhall (AF)
- Generella insatser - Recovery college (RJL).

2.2 Vilka grupper behöver stöd för sina behov via insatser finansierade av samordningsförbund?

- UVAS
- Långtidssjukskrivna
- Nyanlända med behov av samordnad rehabilitering
- Krami, samarbete AF och Kriminalvården
- Samsjuklighet, individer med ohälsa som ej är utredd och diagnostiserad, personer med tidigare missbruksproblematik. Unga med psykisk ohälsa (i kombination med ej slutförd gymnasieutbildning och ej diagnostiserad som har komplex problematik).
- Unga 20-29, aktivitetsersättning och långtidsarbetslöshet.
- Långtidsarbetslösa med komplex problematik i kombination med låg utbildningsbakgrund, bristande språkkunskaper, bristande arbetserfarenhet och svårighet i kontakt med myndigheter. Riskfaktor för utrikesfödda.
- Individer med funktionsnedsättning utan försörjningsstöd.

2.3 Vilka strukturövergripande insatser kan tillhandahållas via ordinarie verksamhet?

- Rätt stöd – rätt försörjning (Kommunal utveckling)
- Metodstöd och nätverkande Supported Employment, MIX och AMX (Kommunal utveckling).

2.4 Vilka strukturövergripande insatser kan tillhandahållas via insatser finansierade av samordningsförbund?

- Samordnad individuell planering (SIP)
- Implementering av BIP, går hand i hand med implementering av andra länsövergripande metoder som Instrument X/MIX, SE/IPS, SIP. I samarbete med Kommunal utveckling.
- Utbildning om samverkanskunskap för all intresserad personal på konkret nivå.
- Uppdrag samverkan, samverkanskoordinatorer.
- Psykiatriveckan, gemensam inspirationsdag.

2.5 Saknas det insatser för vissa grupper och vissa behov samt strukturövergripande insatser? I så fall, hur kan behoven bäst tillgodoses – via ordinarie verksamhet eller via insatser finansierade av samordningsförbund?

- **Hälsofrämjande insatser**, även tillgänglig för utrikesfödda och med mål att öka livskvalitet samt komma närmare arbete och självförsörjning. – *Hälsocenter (kommun och region)*
- **Utredningar för vuxna (IF och psykisk ohälsa)**. Även för personer med utländsk bakgrund. - *Regionen*
- **Unga som varken arbetar eller studerar**, hemmasittare, socialt utanförskap, som vi har svårt att nå. Ökat söktryck i hälso- och sjukvården från unga (under 25 år) som inte kommer in i någon sysselsättning/arbete utan efterfrågar och ibland bedöms ha behov av, sjukskrivning. - *Samordningsförbund*
- **Personer utan SGI**, ingen som stöttar individen att driva processen. – *Samordningsförbund (kommun, region, FK).*
- **Förrehabilitering** - aktiviteter under 10 timmar/vecka samt ökat fokus på unga utan sysselsättning/arbete som efterfrågar och ibland bedöms ha behov av, sjukskrivning. - *Samordningsförbund*

Del 3. Identifikation av insatser som kan finansieras av samordningsförbund

3.1 Specificera vilket stöd grupperna behöver få via individinriktade insatser finansierade av samordningsförbund?

- **En lots i välfärdssystemet**, t.ex. stöd i att skriva in sig ”rätt” hos AF, hur få ”rätt” hjälp och stöd av vården – gränsen mellan primärvård och psykiatri, hur hitta och förstå hemsidorna, höga digitala krav. Praktiskt och konkret stöd i arbetssökande.
- **För(re)habilitering**, upp till 10 h per vecka. Strukturerad insats enligt veckoschema för ökad aktivitet. Stegförflyttning mot studier och/eller arbete. Resurs att ge stöd och hjälp (lots i välfärdssystemet, personligt ombud). Ökade resurser till hälsocenter (egenvård och utbildning) för långtidssjukskrivna, språksvaga, långtidsarbetslösa, personer som saknar SGI. Arbetslivsinriktad rehabilitering i stället för sjukskrivning med fokus på unga.
- **UVAS** – samordnat stöd för alternativa studie- och yrkesvägar för unga vuxna som varken arbetar eller studerar.

3.2 Specificera vilka strukturövergripande insatser som kan finansieras av samordningsförbund?

Exempelvis samverkanskompetens, ökad kännedom om varandras verksamhet, brukarmedverkan

- **Incultura** – ömsesidig kulturompetens och utbildning.
- **Utbildning i jämlik vård** och tillgängliga insatser för våra målgrupper.
- **Utbildning i samverkan och BIP** för ökad kunskap och kompetens hos alla parter.
- **Barnperspektivet i insatser finansierade av samordningsförbundet.**
- **Arbete med SIP-processen.**
- **UVAS** – samordnat stöd för alternativa studie- och yrkesvägar för unga vuxna som varken arbetar eller studerar. MUCF workshop-serie för ökad förståelse av målgruppen samt hitta gemensamma lösningar. Supported Education (utbildning för KAA, SYV m.fl.).